

Nieuwsbrief Augustus 2011 – Gedogen is zo slecht nog niet

25 Augustus 2011

Wat er gebeurd is aan geweld, plundering en brandstichting in de Engelse steden heeft voor wel zeer uiteenlopende reacties gezorgd. De Engelse premier legt de nadruk op een vermeend moreel verval van de Engelse samenleving terwijl zijn vice-premier wijst op de slechte situatie in de achterstandswijken van woningnood, werkeloosheid, slechte scholing wat soms al generaties voortduurt. Hierdoor is een haast structurele kloof ontstaan tussen kansarme jongeren met de reguliere samenleving.

Mijn stelling is dat dergelijk geweld onlosmakelijk verbonden is met maatschappelijke ontwikkelingen. Het is een fenomeen wat wij hoe moeilijk dan ook, moeten accepteren omdat alleen op die manier lessen geleerd kunnen worden om de persoonlijke en maatschappelijke schade van dit geweld zoveel mogelijk te beperken. Jongeren, van welke sociale klasse, etniciteit of andere achtergrond dan ook hebben, op weg naar volwassenheid, behoefte aan uitlaatkleppen om spanningen te lozen. De, dus ook hun, maatschappij wordt echter steeds meer ingericht om die uitlaatkleppen te beperken. Dan gaat het om goed bedoelde en ieder op zich te verdedigen maatregelen tegen voetbalsupporters, tegen “feestbeesten”, tegen hangjongeren, tegen drugsgebruik, tegen het kraken van woningen. Verder om het op grote schaal toepassen van cameratoezicht, het verbieden van party’s, hogere gevangenisstraffen eisen, (over)reglementering van uitgaanskwartieren, drugsbestrijding tot al die betuttelende *gezonde leefstijladviezen* aan toe. Dit alles heeft als uiteindelijk resultaat dat de bewegingsvrijheid van jongeren aan banden wordt gelegd. En als de huidige maatschappij ondertussen ook steeds jachtiger is geworden en stress een haast algemeen fenomeen waarbij diploma’s een absoluut vereiste zijn om aan de bak te komen, neemt de druk op de ketel nog verder toe. Als al die bewegingsvrijheden niet meer voorhanden zijn, is het wachten op die grote explosie.

Dit is wat we al jaren zien aan geweldsuitbarstingen in de Franse voorsteden, in die van Brusselse en Antwerpse woonwijken, in Duitse steden om over die in Amerika maar te zwijgen. (Vooral geweld, wat veel verder gaat dan alleen maar jongeren.) Op kleinere schaal ligt dit probleem van het op alle mogelijke manieren inperken van de bewegingsvrijheid ook ten grondslag aan het zwaar uit de hand gelopen strandfeest in Hoek van Holland. Los van de vele logistieke fouten van dit feest, was het meer dan alleen agressie van voetbalhooligans tegen de politie. Het geweld had een veel massaler karakter van grote groepen partygangers wat ik in verband breng met het rigide beleid van Rotterdam, van een al jaren anti-party beleid, een zero-tolerance beleid tegen drugs op parties, het “stoere” beleid van de burgemeester tegen hangjongeren, het afbraakbeleid van jeugdwerk, het massaal sluiten van coffeeshops om over de opvattingen van de multiculturele samenleving van de LPF in de gemeenteraad maar te zwijgen. Het trieste bij dit alles is dat de agressie zich richtte tegen de politie, een situatie die je geen enkele diender toewenst. Maar dit is kenmerkend bij dit soort uitbarstingen waar vele onschuldige slachtoffers bij vallen, zoals nu helaas weer in Engeland.

Het plunderen van merkwinkels van Nike, Sony of Diesel is tot op zekere hoogte nog te verklaren uit de structurele kloof tussen jongeren uit de achterstandswijken met de reguliere samenleving waar deze merken symbool voor staan, van persoonlijk succes en materiële welvaart. “Als het onhaalbare opeens haalbaar is gaan alle remmen los”. Het leegroven en in brand steken van de, veelal allochtone, winkels in de eigen wijken heeft andere oorzaken. Binnen de verschaalde omgeving van achterstandswijken ontbreken de condities voor het

ontwikkelen van een multiculturele samenleving, terwijl die wijken juist vele etniciteiten herbergen. Onderhuidse spanningen tussen de bevolkingsgroepen is wat daar speelt en wat bij woede-uitbarstingen onder jongeren uitmondt in agressie tegen de lokale (in hun ogen succesvolle) etnische middenstand.

Dit geweld is zo onberekenbaar dat zelfs een buurtkapper van tachtig jaar oud werd aangevallen om over het overrijden van drie Pakistaanse jonge buurtwachten maar te zwijgen. De vraag die de afgelopen week gesteld wordt, is of dit soort geweldsuitbarstingen ook in Nederland te verwachten valt. Mijn inschatting is dat daar onvoldoende aanleiding voor is, maar is waakzaamheid wel geboden. In grote lijnen is de sociaal/economische situatie in de grote steden van Nederland veel beter dan in Engeland of Frankrijk. De sociale vangnetten zijn hier relatief op niveau, zo ook het Nederlandse politie- en justitiebeleid jegens haar burgers (ook de moeilijke) is veel gemoedelijker.

In Nederland is er nog steeds een relatief “open” sfeer tussen allerlei bevolkingsgroepen, “een leven en laten leven” houding, waaraan de decennialange gedoogpolitiek van de overheid een belangrijke bijdrage geleverd heeft. Gedogen is het politieke en bestuurlijke “smeermiddel” om een complexe, veranderende samenleving in goede banen te leiden; *“Gedogen zorgt wel voor veel gemopper onder burgers, maar beperkt polarisatie tussen burgers.”* Zo lang de multiculturele samenleving een echte kans krijgt om zich te ontwikkelen zal het hier in Nederland niet zo’n vaart lopen met het geweld in de grote steden. De tijd zal het leren. Maar of die tijd ons gegund wordt is de vraag. Er is voldoende aanleiding om daar waakzaam in te zijn.

August de Loor